

[Chr. Nielsen.]

folkningen kun altfor godt. Den ved samtidig, at sådan som den nye grundlov er udformet, rådes der på ingen måde bod på disse afgørende mangler i vort samfund.

Det karakteristiske ved det foreliggende grundlovsforslag er, at skønt vi har det allerbedste udgangspunkt for at lave en langt bedre grundlov end den nugældende, nemlig erklæringen om menneskerettighederne, som De Forenede Nationers plenarforsamling vedtog den 10. december 1948, og for hvilken de danske delegerede også stemte, så spores det intetsteds i det foreliggende grundlovsforslag, at man i Danmarks rigsdag har følt nogen forpligtelse til at efterleve denne højtideligt vedtagne erklæring. Vi sender altså delegerede til De Forenede Nationer, delegerede, som med florumvunden tale tilslutter sig store idealer, men når vi i praksis i vort eget land stilles overfor at skulle leve op til disse idealer, så tager bagstræbet føringen, så skal der alligevel intet ske. Det ser lidt mærkeligt ud, ikke mindst når det tages i betragtning, at man ikke på andre områder viser den samme tilbageholdenhed, når der er tale om at gennemføre beslutninger og vedtagelser fra andre ikke rent danske organisationer. Den i forhold til De Forenede Nationer meget snævre Atlantpagtorganisation, der forøvrigt er oprettet i strid med De Forenede Nationers statutter, har således fået sine ønsker opfyldt gennem udenrigsparagraffen i den nye grundlov.

Men jeg vender tilbage til de naturlige krav, som den danske befolkning stiller til en ny grundlov. Arbejdsløsheden rider vort samfund som en mare. Alle gode løfter fra perioden omkring 1945 er glemt. Glemte er, at man dengang sagde, man ikke i fremtiden ville tolerere, at arbejdsløshedens svøbe påny skulle svinges over arbejderklassen. Nu hentes disse løfter kun frem af de ansvarlige politikere i situationer som den nuværende, hvor vi går mod valg. Arbejderklassen har imidlertid ikke glemt løfterne, og med en arbejdsløshed, der i dag efter den officielle, men absolut ikke pålidelige statistik omfatter ca. 135 000 mennesker eller hver femte arbejder, er det såre rimeligt, at arbejderne spørger: Hvad gør den nye grundlov for, at sikre os arbejde?

Vi har hørt af det konservative folkepartis ordfører, det ærede medlem hr. Halfdan Hendriksen, at denne ret til arbejde

skulle være sikret i den ny grundlov, og det ærede medlem tilføjede, at det var noget ganske selvfølgelig, så selvfølgelig, at han egentlig ikke fandt nogen grund til at grundlovsfæste det. Det er straks betænkeligt, når netop en af storkapitalens mænd udtrykker sig på den måde. Det ærede medlem ved nemlig meget bedre end de fleste andre, at storkapitalen i dette land ingen interesse har i at sikre retten til arbejde. Arbejdskraften betragtes som en almindelig omkostning og behandles på nøjagtig samme vis. Men hvis det var så selvfølgelig, at retten til arbejde sikres i den ny grundlov, kan jeg ikke begribe, hvorfor man ikke har kunnet finde tilslutning til en paragraf, der virkelig fastslår retten til arbejde.

Kommunisternes repræsentant har på et meget tidligt tidspunkt under forfatningskommissionens arbejde stillet forslag om indføjeelse af en paragraf, der skulle sikre retten til arbejde, og der har således været god tid til en drøftelse af dette spørgsmål. På den baggrund må jeg have lov til at fastslå, at det opnåede resultat er mere end magert. Den paragraf, som man i dag foreslår, og som man altså hævder skal sikre retten til arbejde, er § 76, stk. 1, hvori det hedder:

„Til fremme af almenvellet bør det tilstræbes, at enhver arbejdsduelig borger har mulighed for arbejde på vilkår, der betrygger hans tilværelse.“

Hvor lunken denne paragraf er, ses vel bedst deraf, at af samtlige paragraffer om borgernes rettigheder er det den eneste, som begynder med at fastslå, at det er af hensyn til almenvellet, at paragraffen forefindes i grundloven. Det er altså hensynet til det nuværende kapitalistiske samfund, som går forud, i stedet for at det selvfølgelig burde være hensynet til den enkelte og hans familie, der skulle komme i første række. Som paragraffen er udformet, vil den ikke kunne anvendes til at sikre den enkelte retten til arbejde, men derimod til tvungen arbejdstjeneste under den ene eller den anden form. Når der så ydermere i paragraffen anvendes det udtryk, at det bør tilstræbes, så forstår enhver arbejder, at garantien mod arbejdsløshed ikke er grundlovsfæstet. Det var ganske vist i sidste øjeblik, socialdemokraterne i forfatningskommissionen kom løbende med deres forslag til denne paragraf, men det und-